

KATEHEZA ZA MESEC JANUAR 2026

Tema: Hvaležnosti ob odhajanju



Uvodna pesem:

Hvala Jezus, hvala Jezus, hvala Jezus, hvala Jezus! (4X)

Iz Božje besede:

O Bog, učil si me od moje mladosti,
do zdaj sem oznanjal tvoja čudovita dela.
Tudi do starosti in osivelosti,
o Bog, me ne zapusti,
dokler ne oznanim tvoje moči temu rodu,
vsakemu, ki pride, tvojo mogočnost.
(Ps 71,17)

(Kratek premislek)

Iz Hvalnice stvarstva:

Najvišji, vseмогоčni,
dobri Gospod,
Tebi hvala, slava in čast
ter vsak blagoslov.

Samo Tebi, Najvišji, pripada
in noben človek Te ni vreden imenovati.

Frančiškova hvaležnost:

Spomnimo se, v kakih okoliščinah so bile izrečene te Frančiškove besede zahvale: Frančišek je preživel ure preizkušnje: iz Svete dežele je prinesel bolezen oči, ki mu je povzročala bolečine. Ni prenesel svetlobe, tako da ni mogel gledati ne sonca ne ognja. Bratje so mu zato ob samostanu sester klaris postavili skromno kolibo, da se je lahko skrnil pred svetlobo in kjer je slišal petje sester klaris. Za to pozornost je bil bratom zelo hvaležen. Druga velika bolečina so bila različna nesoglasja znotraj bratstva. Vendar se je v teh težkih okoliščinah rodila ena izmed najlepših hvalnic Bogu. Zahvaljuje se mu za vse ustvarjeno, tudi za smrt, ki jo imenuje sestro in za katero je čutil, da prihaja. Tam, v temi telesnih oči, je Frančišek doživel luč srca, ki mu je kipelo v hvaležnosti do Boga za vse dobro. Takrat je ta hvaležnost privrela na dan v verzih Hvalnice stvarstva ali Pesmi brata Sonca:

Najvišji, vsemogočni,

dobri Gospod,

Tebi hvala, slava in čast

ter vsak blagoslov.

Samo Tebi, Najvišji, pripada ...

Kaj pomeni biti hvaležen?

Hvaležnost je protiutež čemernosti in nezadovoljstvu. Ljudje smo taki, da nas zelo hitro potegne v negotovanje zaradi nečesa, za kar mislimo, da nam manjka. To je človeška narava. Problem je, če ta človeška narava preplavi vse drugo.

Ko začutimo hvaležnost, se nam življenje odpre, ga vidimo širše, začnemo zaupati in prepuščati. Naenkrat je več prostora za življenje. Hvaležnost navadno pride takrat, ko je težko, ko nekaj premagamo in se iz tega tudi kaj naučimo. Hvaležnost je nekaj zelo zavestnega. Če jo gojimo, nam to odpira srce in um. (Ilustracija: Vsak človek ima v sebi dva volka – dobrega in slabega. Kateri bo zmagal? Tisti, katerega hraniš!)

Kako izražamo hvaležnost?

Ljudje smo bitja besede. Besede so zelo močne. Lahko dvignejo ali potlačijo, celo umorijo. Zato je pomembno, da izrazimo hvaležnost, tako neznancu, še bolj pa bližnjemu. To lahko naredimo s pogledom, nasmehom, predvsem pa z besedo. Posebej močen vtis pustijo besede hvaležnosti, ki nam jih izreče oseba, ki se vzpenja proti vrhu življenja, proti odhodu. Tiste besede ostanejo v srcu za vse življenje, ker so izrečene v globokem premisleku nekoga, ki ve, da prazne besede ne pomenijo nič. Pa tudi besede tistih, ki še ostajajo v tem življenju, so za odhajajočega pomembne.

Posledice hvaležnosti:

Ko pogledam svet okoli sebe in se mi morda zdi sovražen, jaz pa ubog v njem, se zavestno vprašam: Kaj pa kljub vsemu še imam? To mi spremeni pogled na svet – lahko še hodim, imam kolikor toliko zdravo pamet, lahko vidim, slišim, jem, grem na obisk ...

Hvaležnost omogoča boljšo in lepšo starost. Starost je lahko zagrenjena, ko se oziramo nazaj, ko začnejo pešati moči ... Lahko si zagrenjeno rečem: Toliko stvari ne zmorem več ... Če pa pogledamo, kaj pa še imam, kar smo doživeli, tega nam nihče ne more vzeti. Poglejmo, kaj smo v življenju uspeli narediti! Kaj je moja zgodba? Ne glejmo, kje so se mi ali se mi še zdaj postavljajo ovire.

Hvaležnost je kot kvas – spremeni testo. Če starost doživljamo skozi prizmo hvaležnosti, se ne pritožujem nad današnjimi mladimi. Če se uspem še vedno čuditi, ko gledam svoje vnuke, če mi uspe oditi zjutraj k maši ali na sprehod, si lahko mislim, da sem pa vseeno naredil nekaj dobrega. Lepo je seveda, da ne čakamo na starost, da treniramo hvaležnost že prej.

Daje nam tudi zdravje, živimo bolj polno življenje.

Za kaj smo lahko hvaležni bratje in sestre OFS?

Bratje in sestre sv. Frančiška smo lahko še posebej hvaležni za dar Frančiškovega bratstva, s katerim bomo tudi potem, ko bomo že onstran, povezovani v Božjem duhu, saj beremo v Konstitucijah, v členu 53, takole: Bratstvo se s hvaležnostjo spominja umrlih bratov in sester in nadaljuje **občestvo z njimi v molitvi in sveti evharistiji**.

Za kaj smo lahko hvaležni, ko se nam življenje izteka?

Ljudje umiramo na različne načine, a najpogostejši vzrok smrti je bolezen, ki izčrpa telesne moči in nazadnje privede do zaključka življenja. Včasih je bil na koncu litanijskih vseh svetnikov vzklik: »Nagle in neprevidene smrti, reši nas, o Gospod!« Mnogi pa rečejo: »Želim si, da bi naglo umrl (v prometni nesreči npr.), da se ne bi mučil.« V zadnjem času gre vse skupaj celo v smer pomoči pri prostovoljni smrti, ki bi res omogočila hiter odhod v večnost. Vendar, ... vprašajmo se, za kako ceno! Umiranje zaradi bolezni oziroma starosti seveda ni prijetno, lahko pa prinese mnoge milosti: družinski člani imajo priložnost, da se pred smrtjo spravijo, če so bili morda sprti, bližnji lahko v času, ko se zavedajo bližnjega odhoda, bolj intenzivno živijo in si povedo marsikaj, kar bi ob hitri smrti ostalo neizrečeno. Tudi sam umirajoči še lahko marsikaj uredi, popravi, odpusti ... Med take milosti, ki jih more doživeti odhajajoči, spada tudi zavedanje, koliko dobrega in lepega je doživel, videl, okusil ... in s tem povezana hvaležnost. Ob zavedanju bližnjega odhoda se človeku izostrijo čuti, spozna, da je bilo

marsikaj, za čemer se je pehal, nevredno. Po drugi strani pa lahko spozna, kaj je v življenju bistveno in poskuša to še tudi živeti ter povedati na primer svojim potomcem.

Hvaležnost svojcev za umirajočega:

Kar je bilo rečeno za umirajočega, velja tudi za njemu bližnje, ki ga spremljajo v času odhajanja. Tudi oni imajo priložnost, da se jasneje zavejo, kako hvaležni so lahko, da so imeli tega človeka tako dolgo ob sebi, da jim je bilo dano živeti z njim in ob njem. S tem, da mu lajšajo čas odhajanja, da mu izkažejo čim več naklonjenosti in ljubezni, mu kažejo svojo ljubezen. Večkrat je za bližnje to zelo težek čas, posebej, če ne zmorejo umirajočega »izpustiti« in se krčevito upirajo dejstvu, da se mu čas na zemlji izteka. Ali pa morda ne zmorejo sprejeti teže tega časa, ko je treba umirajočemu nuditi nego, pomoč pri vsakodnevnih opravilih, higieni, lajšanju bolečin ... To je čisto razumljivo. A če je odnos med bližnjimi iskren in ljubeč, nastopi prej ali slej čas predanosti, da se naj zgodi, kot je Božja volja. Ta vdanost prinese mir in celo neko srečo, da je življenje izpolnjeno. S tem pa tudi hvaležnost in mir srca.

Osebna vprašanja ali vprašanja po skupinah za premišljevanje:

1. Na kateri strani sem, na strani nerganja ali hvaležnosti?
2. Komu sem se danes že zahvalil?
3. Kako sem se ob tem počutil?
4. Se je meni danes kdo zahvalil?
5. Pričevanje dogodka hvaležnosti, ki me je posebej ganil
6. Za katere preproste stvari v svojem življenju sem hvaležen?
7. Morda želi kdo izmed prisotnih izreči kako posebno doživetje, zahvalo, prošnjo? (Bogu ali bližnjemu)

Naloge za bratstvo:

1. Bratu (sestri) levo in desno od sebe izrazim hvaležnost za ... (dve različni zahvali)
2. Zavešno gojimo duha hvaležnosti, ki ne pričakuje povračila.
3. Po vsaki sveti maši se bom v srcu zahvalil Bogu za veliko milost svete evharistije.
4. Enako bom storil po vsakem svetem obhajilu.

Zaključna pesem:

Hvala za vsako dobro jutro,
hvala za vse življenja dni,
hvala, ker lahko nate svoje preložim skrbi.

Hvala za vse prijatelje ti,
hvala, Gospod, za vsakogar,

hvala, ker lahko dam dolžnikom odpuščanje v dar.

Hvala za delovno ti mesto,

hvala za srečo sleherni,

hvala za vse, kar me navdaja s čisto radostjo.

Zaključna molitev:

Gospod, Bog stvarnik, učil si nas po svojem Sinu Jezusu Kristusu, da je hvaležnost pot k pravemu življenju. Pomagaj nam, da bi živeli preprosto in hvaležno, da bi znali sprejemati vse stvari kot dar in ne kot pravico. Varuj nas pred nehvaležnostjo, da bomo dosegli večno veselje v nebesih, kjer bomo vedno združeni s teboj. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Naj vam ta kateheza pomaga, da bi kot sveti Frančišek živeli preprosto, čutili z ubogimi in zmogli biti hvaležni tudi v težkih trenutkih.